

Da l'Argentina a Meyrin e Berna

In cusseglier naziunal sa regorda

DA GUIU SOBIELA-CAANITZ

■ **Dumengia, ils 6 d'october elegia il chantun Genevra (270 000 olmas) sia regenza (7 mandats) e ses parlament (100 mandats) tenor sia constituziun nova, pia mintgamai per quatter onns e mez. Genevra è pir l'indeschavel chantun areguard la cifra da populaziun.** Ma questa crescha cun l'economia, e cun ella il dumber dals pendularis che vegnan mintga di da la Frantscha limitrofa. In tal svilup en il chantun Tessin ha favurissà la «Lega dei Ticinesi»; ses candidat Marco Borradori è ussa «sindaco» da Ligiaun. A Genevra speran la pps ed il «mcg» («Mouvement des citoyens genevois») da gudagnar in mandat guvernativ grazia a cuss. naz. Cécile Amadruz, parsura da la pps chantunala. I pudesan profitar da la demissiu da cuss. gov. David Hiler («Les Verts»). Sia collega da partida Michèle Künzler vegn probablamain reelegida, ma co statti cun l'auter mandat «écolo» en la regenza? Il 2011 han «les Verts» vadais gudagnà in mandat guvernativ cun l'elecziun da Béatrice Métraux che deriva dal nord franzos (v. La Quotidiana dals 16 da november 2011). Per ils 6 d'october 2013 ha la partida genevrina era tscherni in candidat cun ragischs estras: Antonio

Hodgers, naschì 1975 a Buenos Aires, orfen dal bab dapi 1976, fugitiv a Meyrin/GE cun la mamma davent da 1981, deputà davent da 1997, cuss. naz. dapi 2007, parsura da la gruppa parlamentara dapi 2010. El e la mamma Silvia han gist publictà in volum d'autobiografia cun l'agid da sia consorta Sophie Balbo e cun ina prefaziun da Pierre-Alain Tschudi, commember da l'executiv communal da Meyrin*. Lez cudesch, titulà «Fils» («Figl»), infurmescha davart l'infanzia e la giuventetgna d'Antonio Hodggers e davart ils motivs da ses engaschi politic.

L'ierta da bab e mamma

Tschudi resumescha la situaziun en Argentina en ils onns 70 dal tschientaner passà: «La dictatura militar ha mazzà ils 30 000 umans svanids, [t. a. il bab d'Antonio], ma vardad e giustia han la finala triumfà. Mamas e tattas dals umans svanids han ristgà da far frunt als militars per defender las valurs da lur agens uffants e pretender da sclerir tuttafatg las circumstanzas da lur scumparsa (...). Finalmain han ins entschavì a condemnar ils responsabels da las spariziuns violentas en Argentina; quai n'è anc betg a fin. 'Fils' rapporta d'ina derivanza: Antonio tschertga las raschuns zuppadas da ses passà e da quel da bab e mamma, tant pli ch'el n'ha betg enconuschì il bab; perquai metta'l en dumonda sia atgna ierta e fidaiudad (...). La mamma parteva tuttafatg las persvasiuns e l'engaschi politic dal bab. Antonio rapporta era da ses viadi en Argentina per chapir quai che ses bab ha fatg atras (...). Il figl, cun schertgar sias ragischs, ha rinforzà sia voluntad da cumbatter vinavant en il senn dals geniturs (...). Co duai el retschaiver l'ierta e la transmetter en la Svizra da 2013? Antonio parta evidentmain la passiu da ses geniturs: Cumbatter l'ingiustia e defender la libertad (...). En il 21avel tschientaner na pon ins betg s'imaginar in mund pli gist e solidaric senza sa preoccupar da quai che nus legain ad uffants e biadis. Sper la solidaritad cun ils umans sclaus da nossa societad ed als opprimids d'utrò, duain ins oz s'engaschar era per las generaziuns futuras (...). Esser cusseglier naziunal e forsa vegnir cusseglier guvernativ, quai n'è atgnamain betg la finamira d'Antonio, mabain ina via per gidar ad accelerar las midadas urgentas» (pp. 15–16). L'emprim ha'l dentant stuì s'integrar en la scola svizra; el rapporta: «En mia classa devi 21 uffants; 3 da quels eran Svizzers (...). Nus frequentavan mintg'emna lecziuns supplementaras da franzos (...). Pli tard avain nus obtegni l'asil politic, grazia a l'agid da blera

Antonio Hodggers, naschì 1975 a Buenos Aires, orfen dal bab dapi 1976, fugitiv a Meyrin/GE cun la mamma davent da 1981, deputà davent da 1997, cuss. naz. dapi 2007, parsura da la gruppa parlamentara dapi 2010.

KEYSTONE

glied (...). Bliers Svizzers ed esters ans han gidads durant quels emprims onns d'integrasiun en Svizra; l'accoglientscha cordiala dals Svizzers cuntrastescha cun la direzza da lur administraziun» (pp. 57 e 60).

Quaida da far politica

Cun 15 ha Antonio fatg atras ses «éveil politique». El sa regorda: «Igl era durant ils davos mais dals reschims communist, simbolisada da la ruina da la miraglia berlinaisa; i'èn ids en mieulas perquai ch'i na correspundevan betg a las bramas da lur populaziun (...). Il 1991, cun 16, pauc suenter mia naturalisaziun, hai survegnì ina brev da la vischnanca da Meyrin (...). Lezza invitava tut ils avdants da la citad tranter 15 e 20 onns ad ina sesida dal Parlament da giuventetgna (...) per stimular lur spiert civic (...). Mai interessavan lezza giada dumondas internaziunalas; (...) la politica locala ma pareva lungurusa e senza muntada (...). Dentant sun jau i plain mirveglias (...). Davent da 1993 hai m'engaschà senza reserva en il Parlament da giuventetgna. Ina da mias emprimas propostas è stada d'elavurar in project da bus da notg per colliar nossa periferia suenter mesanotg cun il center da Genevra (...). Ils Transports publics genevrins ed ils represchentants da las vischnancas pertutgadas ans han retschevids senza problem. Nus avain stuì elavurar in preventiv, chattar sustegn, definir il percurs dal bus, realisar la comunicaziun euv. (...). Oz uneschan ils 'Noctambus' var settanta vischnancas da la regiun cun 23 lingias che funcziunan mintga fin d'emna e transportan annualmain passa 600 000 passagiers» (pp. 113–117). Hodggers lauda la gronda prontadad dals responsabels locals dal chantun che cuntrasteschia savens cun il spiert da «casta politica» (p. 118) en las vischnancas franzosas limitrofas.

Persvader ils adversaris

Onns a la lunga ha Hodggers arranschà plis viadis sin incumbenza dal Parlament da giuventetgna da Meyrin, cunzunt en l'America latina. «Jau hai emprendì d'enconuscher adina meglier ils sistems politics da lezs pajais; quai ha rinforzà mia attaschadadad a la democrazia svizra da participaziun ed a l'engaschi civic da la persuna» (p. 104). Davent da 1995 ha'l cumbattì per ils dretgs politics dals esters domiciliads en il chantun Genevra (passa 40% da la populaziun totala). 1997 è'l vegnì elegì en il cussegl grond sin la glista «verda» sco il deputà il pli giuven (21 onns). «L'experientscha m'ha lura mussà

ch'igl è impurtant da s'alliar cun collegas, da persvader ils adversaris e d'ir pass per pass» (pp. 123–124). Per ils dretgs civics dals esters ha'l s'allià cun politichers giuven d'autras partidas, sco «il liberal Pierre Maudet, la socialdemocrata Sandrine Salerno ed il cristiandemocrat Michel Chevrolet barmier» (p. 123). Maudet è oz cusseglier guvernativ e Salerno presidenta communal da Genevra. 2004 è Hodggers vegnì parsura da la gruppa «verda» en il cussegl grond. 2005 ha il suveran dal chantun vuschà per ils dretgs dals esters domiciliads.

In project da societad

Hodgers è cusseglier naziunal dapi 2007. «L'onn 2012 hai gi l'onur, sco emprim Svizzer da derivanza estra, da far il pled da Festa naziunala sin la prada dal Rütli» (p. 132). Ses engaschi motivescha'l en il davos chapitel da «Fils», titulà «L'écologie politique»: «Jau sun politicher en num d'in ideal. Igl è cler che quai ma dat cuntentientscha persunala e m'interessa spiertalmain. Ma il motiv profund è che jau emprov da midar las reglas da vita cuminaivla en in senn che ma paria pli giustifitgà. Plinavant craja d'operar en consideraziun da valurs (...). Quai ma para fundamental, ma insufficient, perquai che valurs na din betg co ch'ins duaja las realisar (...). Ins sto pia elavurar in project da societad, quai vul dir in model d'organisaziun umana che pussibilitescha da sa sviluppar respectond tschels carstgauns (...). Il meglier ma para da resguardar ils cunfins da las resursas naturalas» (pp. 139–140). Vegn Hodggers elegì en la regenza genevrina u resta'l cusseglier naziunal? En l'emprim cas vegn el in dals set regents d'in chantun che crescha, cun ina vita politica e sociala plitost agitada. Sco parlamentari federal resta'l president d'ina gruppa da mo 17 mandats, impurtanta en dus chantuns romands, ma che na fa betg part da la regenza federala. Da favrer 2012 ha Hodggers pruvà adumbatten da rinforzar la coesiun naziunala cun iniziativas parlamentaras che pretendevan il diever dal tudestg da standard, empè dal dialect, en programs scientifics u infurmativs da radio e televisiun ed en decleraziuns da cussegliers federals. Il cussegl naziunal ha sbittà quels postulats, ma la politica da linguatgs vegn segir ad occupar puspè las chombras federalas. En mintga cas pudes ins udir prest da Hodggers, saja quai a Genevra u a Berna.

* **Antonio Hodggers e Sophie Balbo, Fils. Biographies de Silvia et Antonio Hodggers. Vevey/VD (Ed. de l'Aire, ISBN 978-2-940478-86-6) 2013.**